

Tlačová správa
Luxemburg 14. februára 2020

Komisia si splnila povinnosti týkajúce sa jadrovej bezpečnosti, ktoré jej vyplývajú zo Zmluvy o Euratome, určité zlepšenia sú však stále možné, konštatujú audítori

Zodpovednosť za jadrovú bezpečnosť spravidla nesú členské štáty EÚ používajúce jadrovú energiu, no Európska komisia má v tejto oblasti tiež konkrétnu zodpovednosť, a to za právne predpisy a dohľad. Podľa novej správy Európskeho dvora audítorov si Komisia tieto povinnosti plní, stále je však priestor na aktualizáciu právneho rámca a jej interných usmernení.

Mierové využívanie jadrovej energie v EÚ sa riadi Zmluvou o Euratome z roku 1957. Zodpovednosť za bezpečnosť zariadení nesú predovšetkým držitelia licencií (prevádzkovatelia) jadrových zariadení, nad ktorými vykonávajú dohľad vnútroštátne regulačné orgány. Spoločenstvo Euratom stanovilo v smerniciach základné normy ochrany zdravia pracovníkov a verejnosti pred nebezpečenstvami v dôsledku ionizujúceho žiarenia. Rada po porade s Európskym parlamentom a na základe návrhov Komisie prijíma a pravidelne aktualizuje smernice týkajúce sa jadrovej bezpečnosti, základných bezpečnostných noriem a nakladania s rádioaktívnym palivom a vyhoretým palivom.

Komisia okrem toho vykonáva dohľad nad transpozíciou týchto smerníc do vnútroštátnej legislatívy členských štátov, a keď je to potrebné, iniciuje postupy v prípade nesplnenia povinnosti. Preskúmava tiež, či sú plánované investičné projekty v jadrovom priemysle v súlade so Zmluvou o Euratome. Komisia má právo overovať prevádzku a efektívnosť zariadení členských štátov na monitorovanie úrovne rádioaktivity vo vzduchu, vode a v pôde. Komisia ďalej prevádzkuje, riadi a rozvíja systém Európskeho spoločenstva pre rýchlu výmenu informácií v prípade rádiologickej havarijnej situácie (ECURIE), vytvorený po havárii v Černobyle v roku 1986 na výmenu informácií v prípade jadrovej havarijnej situácie. Náš audit bol zameraný na činnosti Komisie na základe právomocí a zodpovednosti, ktoré jej boli pridelené v Zmluve.

„Komisia si v zásade plní povinnosti v oblasti jadrovej bezpečnosti,“ uviedol João Figueiredo, člen Európskeho dvora audítorov zodpovedný za túto správu. „Odporúčame však aktualizovať právny rámec, prístupy a postupy, ktoré sa v súčasnosti uplatňujú pri posudzovaní transpozície smerníc

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

o Euratome, vydávaní stanovisk k investiciám v jadrovom priemysle a kontrole zariadení na monitorovanie rádioaktivity.“

Audítori preskúmali kontroly Komisie týkajúce sa vykonávania troch aktuálnych smerníc o Euratome v členských štátoch: smernice o nakladaní s rádioaktívnym materiálom, zmenenej smernice o jadrovej bezpečnosti a smernice o základných bezpečnostných normách. Veľký počet členských štátov oznámil Komisii v stanovenej lehote opatrenia na vykonávanie smernice o základných bezpečnostných normách a zmenenej smernice o jadrovej bezpečnosti. Nie všetky členské štáty však správne implementovali smernicu o nakladaní s rádioaktívnym materiálom. Komisia v tejto súvislosti iniciovala 15 postupov v prípade nesplnenia povinnosti, z ktorých väčšina v čase nášho auditu ešte stále prebiehala.

Na konci roka 2019 bolo v 14 členských štátoch EÚ (vrátane Spojeného kráľovstva) v prevádzke 124 jadrových reaktorov. V štyroch z týchto členských štátov prebiehala výstavba nových reaktorov. V prípade rádiologickej havarijnej situácie je úloha Komisie obmedzená na riadenie systému ECURIE, keďže zabezpečenie mechanizmov havarijnej pripravenosti a odozvy je v zodpovednosti jednotlivých štátov. Doplnkom Komisie k systému ECURIE je Európska platforma pre výmenu údajov o radiácii (EURDEP), webová platforma, ktorá orgánom poskytuje rádiologické monitorovacie údaje takmer v reálnom čase. Audítori dospeli k záveru, že tento systém vo všeobecnosti fungoval dobre, aj keď by bolo možné vykonať určité zlepšenia.

A napokon audítori upozornili, že súčasný rámec pre vydávanie stanovisk o súlade investičných projektov v jadrovej oblasti so Zmluvou o Euratome zaostáva za najnovšou politikou a legislatívnym a technologickým vývojom. Odporúčajú tiež prehodnotiť a posilniť postupy používané na overovanie efektívnosti zariadení členských štátov na monitorovanie rádioaktivity.

Poznámky pre redaktorov

Základnou zásadou, na ktorej stojí legislatíva v oblasti jadrovej bezpečnosti na medzinárodnej úrovni, je vnútroštátna zodpovednosť za bezpečnosť jadrových zariadení. Vlády sú zodpovedné za reguláciu jadrovej bezpečnosti a prevádzkovatelia jadrových zariadení nesú hlavnú zodpovednosť za bezpečnosť svojich zariadení. A napokon Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu (MAAE) je celosvetovým medzivládny fórom pre vedeckú a technickú spoluprácu v oblasti jadrovej energie.

V EÚ bolo na základe Zmluvy o Euratome z roku 1957 zriadené spoločenstvo Euratom – samostatný právny subjekt, a to aj napriek tomu, že jeho členovia sú tí istí ako členovia EÚ a že ho riadia inštitúcie EÚ. Spoločenstvo Euratom stanovilo v smerniciach základné normy ochrany zdravia pracovníkov a verejnosti pred nebezpečenstvami v dôsledku ionizujúceho žiarenia.

Náš audit bol zameraný na činnosti Komisie podľa Zmluvy o Euratome. Neskúmali sme medzinárodný rámec pre jadrovú bezpečnosť ani jeho uplatňovanie v členských štátoch a neanalyzovali sme ani technické aspekty jadrovej bezpečnosti.

EDA v minulosti v [osobitnej správe č. 22/2016](#) preskúmal programy pomoci EÚ na vyradovanie jadrových zariadení z prevádzky.

Osobitná správa č. 3/2020 *Komisia prispieva k jadrovej bezpečnosti v EÚ, potrebné sú však aktualizácie* je dostupná na webovom sídle EDA (eca.europa.eu) v 23 jazykoch EÚ.

Kontakt pre médiá v súvislosti s touto správou

Claudia Spiti – claudia.spiti@eca.europa.eu – tel.: (+352) 4398 45547/mobil: (+352) 691 553 547